Nr. 23.

KURYER LITEWSKI

w WILNIE we WTOREK DNIA 20 MARCA V. S. 1817 ROKU.

WIADOMOŚCI KRAJOWE.

Z Mińska dnia 4 Marca.
(*artykuł nadesłany.*)

Dobroczynność nayłaskawszego IMPERATORA, wylewająca się bezprzestannie na tyle Narodow i Ludow, wielkiemu Berłu Jego poddanych, odznaczyła się szczególnieyszemi jeszcze darami dla Guberniy z dawnego Xięstwa Litewskiego do dzierżaw Rossyi przyłączonych. W żywey pamięci i przepełnionych wdzięcznością sercach, trwają codziennie prawie odnawiane Dobrodzieystwa Jego, i trwać będą, w uwielbieniu nayodległeyszych pokoleń, które Imie ubłogosławionego ALEXANDRA, ze czcią, i rozrzewnieniem, wspominać nieprzestaną. Z liczby tych dobrodzieystw, nader znamienite trzyma mieysce, naznaczenie do Rządu Gubernii współrodaków naszych Litwinów, Mężów, tak znamienicie ufności Jego odpowiadających. Te wszystkie uczucia, jakiemi Obywatele Gubernii Mińskiey ogólnie i szczególnie są przejęci, postanowili w radośném uniesieniu okazać w dniu dzisieyszym, jako w Swięto Imienia Cywilnego Gubernatora swojego, J. W. *Kazimierza Sulistrowskiego.* Zaczęła się Uroczystość, od poprzedzającego wieczora; w którym Aktorowie tuteysi, na zysk Inwalidów dali widowisko, przy końcu ktorego, okazało się przezrocze z Imieniem JW. Gubernatora, a stosownie przy oném, spiewy wzniosły modły do Naywyższego, za pomyślność i dni naydłuższe Naylepszego MONARCHY, który nas bezprrzestannie szczęśliwiąc, użył tak szanownego Męża, do Rządu tey gubernii, i wykonywania bezstronnego woli Swojey. Nazajutrz, o godzinie 11tey ranney, urzędnicy Gubernialni, i liczne grono zebranych Obywateli, pod przewodnictwem JW. Vice-Gubernatora, *Gieczewicza*; i Marszałka Gubernskiego, *Zenowicza*, wynurzyli nayszczersze życzenia JW. Gubernatorowi, i zapewnili Go o naywyższym szacunku osoby Jego, z tém ukontentowaniem, jakie prawdziwie sprawiedliwy, i mądry Rządca, na całą prowincyą rozlewa Głos powszechny, i jednomyślny, był wspolnych serc tłomaczem, a zatém podchlebstwo, zawsze od prawych umysłów dalekie, mieysca w tych oświadczeń wynurzeniach, mieć nie mogło. O godzinie drugiey, nastąpił wielki na dwieście osob obiad, w salach redutowych, który obecnością swoją uświetnić raczyli, JW. Arcy Biskup Miński i Kawaler, *Anatoli*; JO. Xiążę Senator, *Ogiński*, i wielu znakomitych Gości. Toast naypierwszy, wzniesiony przez JW. Marszałka Gubernskiego, był nayczulszey i naypoddańszey wdzięczności oświadczeniem Nayłaskawszemu Imperatorowi, jaką są przepełnione serca Obywatelskie, mianowicie za postawienie na sterze rządu tey Gubernii JW. *Sulistrowskiego*, tak dostoynie ufność Monarchy, i nadzieje Obywatelskie usprawiedliwiającego. Zakończył ten obiad, uczynek prawdziwie godny obchodu, to jest: dobrowolna składka na więźniow w ostrogu mieyskim osadzonych, która wyniosła rubli assygnacyynych pięćset z górą. — Wieczorem otwarta dla całego miasta i przybyłych maskarada, zgromadziła sześćset osob na salę redutową. — W środku oney, jaśniało przezrocze z Cyfrą Solennizanta otoczoną sercami Obywatelskiemi, a pod nią umieszczony był napis: „Jak zawsze dostoynego cnotami Urzędnika, przyjazne obywatelskie serca otaczać, i czcić są gotowe„ Przybyłego na maskaradę JW. Gubernatora, spotkał Geniusz, wyobrażający przywiązanie i szacunek Obywateli, i zaprowadziwszy Go do przezrocza, ukazał napis, jako godło jedynie prawdziwego Obywatelskiego zaszczytu. Tam przyjęły go dwa Bóstwa, *Mądrość* i *Sprawiedliwość*. Powracającego w głąb sali, spotkały, inne allegoryczne Bóstwa, wyobrażające *Obfitość*, *Rolnictwo* i *Kunszta*, przekonywając, iż pod słodkim Alexandra Berłem, i rządnym kierunkiem danych przez Jego Urzędników, te naydroższe narodow skarby, zakwitnąć koniecznie muszą. Otworzyła się Biesiada tańcem Polskim, exekwowanym przez szesnaście par w kostumy dawne narodowe ubranych: kruy ich, prawdziwie Sławiański, nowe sprawił w przytomnych rozrzewnienie, na tę myśl, iż wielki Alexander, wracając każdemu narodowości jego cechę, pragnie te jednorodne ludy stałey miłości i wspólnego szacunku gruntownym i nierozerwanym połączyć węzłem, jakiego niezatarta cecha w naypóźnieyszych odradzać się będzie potomkach, i wspólnie wszystkich uszczęśliwiać. Po zakończonym tańcu polskim, ukazały się maski stosownie przybrane, i złożyły trzy kadrylle. — Pierwszy wyobrażający Stan szlachecki. — 2gi Stan mieyski — a 3ci Wieśniaczy. — Każdy z osobna, wynurzywszy nayszczerszą miłość i przywiązanie wspólnemu wszystkich i Nayłaskawszemu Oycu i Panu, oświadczyli razem, ile czują słodyczy i sprawiedliwości, w Rządach JW. Gubernatora *Sulistrowskiego*, zaszczytnie spełniającego zaufanie Monarchy. — To czułe widowisko zakończyła para pastuszkow, ofiarujących JW. Gubernatorowi Baranka i Sinogarlicę. — Młodociane po zniszczeniach wojennych odrośle, pewni, iż Rząd dzisieyszy, okrywając szczególnieyszą opieką rolnictwo; zatrze rychło ślady spustoszenia, na jakie z rozpaczą dotąd poglądali. Trwało to prawdziwie obywatelskie święto, do godziny 2giey po północy, uświetniała zaś je szczególniey zgoda, z jaką wszyscy różnych klas Obywatele; do onego się przykładali, i ta niezmyślona radość; jaśniejąca bez przymusu na twarzy każdego, która sama prawdziwe dowodzi szczęście, jakiém mądrość ALEXANDRA poddane sobie ludy bez przerwy obdarza.

Królestwo Polskie

Warszawa, dnia 22 marca.

Dnia 19 b. m. iako w dniu imienin *Namiestnika* Królewskiego, Jego Cesarzewiczowska Mość Wielki Xiążę *Konstanty*, przybywszy do Niego na czele Jenerałow i oficerow woysk obu narodow, raczył Mu wyrazić powinszowanie swoie; które podobnież składali Namiestnikowi Królewskiemu Urzędnicy kraiowi — Dnia tegoż Senat dał z tego powodu wielki obiad dla Namiestnika, na którym znaydowali się Senatorowie, Ministrowie, Radcy Stanu, Jenerałowie obu Narodow, tudzież inni wyżsi Urzędnicy. JW. *Wybicki*, Senator Woiewoda, iako Gospodarz, wzniosł naprzód zdrowie: Nayjaśnieyszego Pana! potém: Nayjaśnieyszey rodziny! daley Wielkiego Xięcia *Konstantego* Naczelnego, Wodza woysk polkich, a wznosząc potém zdrowie Namiestnika, wyraził: *Senat obchodzi dziś wielkie święto narodowe, święto Namiestnika Królewskiego. Cby go nam, na tem dostoieństwie Namiestniczém iak naydłużey zachować raczyła dobroć i zaufanie Nayjaśnieyszego Króla Pana naszego Miłościwego! Niech żyie Namiestnik Królewski!* Nakoniec wzniesiony był toast JW. Senatora *Nowosilcowa*, iako nadzwyczaynego Kommissarza Nayjaśnieyszego Króla Pana naszego Miłościwego.

List Prezesa Towarzystwa Bibliynego Angielskiego i zagranicznego do JO. Xięcia Jmci *Czartoryskiego*, Prezesa Bibliynego Towarzystwa w Królestwie Polskiem.

Angielsko-Zagraniczne Towarzystwo Bibliyne.

Na Ulicy Earl-Street - Blackfuars w Londynie
24 stycznia 1817 roku.

Mości Xiążę!

Cieszy mnie wielce, iż mam honor donieść o odebranym liście W. X. Mci z d. 15 listopada roku zeszłego, z którego przyiemną powziąłem wiadomość o utworzeniu Polskiego Towarzystwa Bibliynego w *Warszawie*, pod wysoką opieką Najaśnieyszego Cesarza Jmci Wszech Rossyy — Wiadomość ta nierównie milszą iest dla nas, kiedyśmy zwłaszcza odebrali dawniey doniesienie o wiel-

kim niedostatku Pisma świętego w Polsce, i o przeszkodach, iakie zachodziły w ustanowieniu zakładu, któryby mógł temu zaradzić; a wydział Angielsko-Zagranicznego Towarzystwa Biblijnego łączy się ze mną dla uprzeymego powinszowania W. X. Mci, tudzież Członkom Biblijnego Towarzystwa Polskiego, że się z tak pomyślnym zawiązało skutkiem.

Dowiaduiemy się z radością, że wasz nowy zakład rozpoczął swoie czynności od uchwalenia liczney edycyi Nowego Testamentu Polskiego Xiędza *Wuyka*, bez żadnych przypisków i objaśnień; a pragnąc przyłożyć się z naszey strony do wykonania tak chwalebnego przedsięwzięcia, radzi iesteśmy, iż możemy ofiarować wam na ten cel dar z pięciuset funtów szterlingów.

Chciey W. X. Mość bydź przekonanym, iż powodzenie Biblijnego Towarzystwa Polskiego zawsze nas naymocniey obchodzić będzie; i z pierwszego posiedzenia waszego wydziału w dniu 21szym października miło iest nam powziąć zapewnienie, iż określenie, którego mieyscowe okoliczności Polski nieodzownie wymagały, nietylko tamować niebędzie, ale owszem ułatwi rozeyście się Pisma Bożego po kraiu.

Jednego z W. X. Mcią będąc przeświadczenia, iż znaiomość i wykonywanie prawdziwey pobożności i cnoty, przez nieograniczony udział Pisma świętego nayskuteczniey może zakwitnąć; pozostaie nam tylko nieść modły, ażeby Słowo Boże mogło mieć wszędzie wolny wstęp i uwielbienie, aby oświecało kroki, i wiodło po prawey drodze równie tych, którzy udzielać, iako i tych, którzy przyymować je będą.

Mam zaszczyt bydź z wysokiem upoważeniem
W. X. Mci. obowiązanym i nayniższym sługą
Teignmouth.
Prezes Angielsko-Zagranicznego Towarzystwa Biblijnego.

Dnia 19 b. m. odprawione zostało w kościele dolnym ś. *Krzyża* żałobne nabożeństwo, za duszę ś. p. Xiążęcia *Józefa Poniatowskiego*, na którém znaydowali się: Jego Cesarzewicowska Mość W. X. *Konstanty*, otoczony licznym orszakiem woyskowych, rodzina nieboszczyka, przyjaciele, domownicy, słudzy i wiele innych osób.

WIADOMOSCI ZAGRANICZNE

Królestwo Wirtemberskie.

Ze Stutgardu d. 3 Marca. N. Król Wirtembergski zagaił dziś mową z tronu posiedzenie Stanów Królestwa. Uroczystę nabożeństwo poprzedziło tenświetny obrządek. Po zebraniu się pełem Stanów i tayney Rady, Król udał się do sali Stanów i miał do nich mowę poniżey umieszczoną. Po oddaleniu się Monarchy, Baron *Luhe*, Minister Stanu i Prezes Rady tayney, zabrał głos i oddał Xięciu *Waldbourg-Zeil-Trauchbourg*, Prezesowi Stanów, Projekt Konstytucyi. O godzinie 5ciey po południu, wielki był obiad u Królestwa Ichmość. Cała rodzina Królewska i członki Stanów byli na tym obiedzie.

Mowa Króla.

„*Kochani i wierni poddani wszystkich Stanów! Zmarły Król, móy oyciec, który w dziejach słynąć będzie z dobrodzieystw wyświadczonych temu krajowi, zaraz po przywróceniu spokoyności i porządku w Europie okazał stałą wolę swoję, ażeby konstytucya zakreśliła granice władzy rządowey w naywaźnieyszych interressach krajowych.*„

„*Wspomniony Monarcha odpowiedział życzeniu narodu, oświadczając, iż nowa konstytucyja, rozciągająca się do wszystkich prowincyy krajowych obeymować ma wszystkie artykuły dawney konstytucyi Xięstwa Wirtembergskiego, któreby mogły bydź dogodne. Ułożone do niey zasady, zasługiwały na wdzięczne przyjęcie. Rozpoczęły się stosowne układy. Dawałem na nie pilną baczność, pochodzącą z miłości oyczyzny i względu na przyszłe moje przeznaczenie.*„

„*Król, móy oyciec, nie mógł się doczekać, aby tak chwalebnie zaczęte przez niego dzieło doszło do swojey doyrzałości; ja więc powinienem pracować nad jego ukonczeniem.*„

„*Lubo, co do tego punktu, różnię się w zdaniu z nieboszczykiem Królem, chętnie jednak przyymuję na siebie ten obowiązek, w przekonaniu. iż jedynie przez stałą konstytucyją potrafię w trwałym sposobie szczęśliwość narodu mojego utwierdzić.*„

„*Kazałem sobie przełożyć projekt waszey Kommissyi z naydrobnieyszemi szczegułami; zasięgnąłem zdania tayney mojey Rady, i wszystko dokładnie zgłębiłem; lecz oraz nie zapomniałem o tém, czego duch czasu wyciąga, i co dzisieyszy stan Europy, a szczególniey Niemiec, pod rozwagę wziąć nakazuje.*„

„*Pod tym względem, kochani i wierni poddani, powinniście także uważać projekt do konstytucyi, który wam dzisiay udzielam. Należy wam pamiętać, jakie na mnie wkłada obowiązki dostoyność Xiążęcia związku Niemieckiego, a na kray, tytuł członka tegoż związku. Pracujmy spólnie około dobra oyczyzny Niemieckiey.*„

„*Zaleciłem taynym moim Radom, aby na żądanie, przełożyli wam wszystkie powody odmian, uczynionych w planie kommissyi waszey.*„

„*Jeśli ten projekt, bez uprzedzenia (jak się spodziewam) roztrząsać będziecie, uznacie, iż utrzymano w nim to, co było dobrém w dawney konstytucyi, i że razem korzystano z nauki doświadczenia, czyniąc pożyteczne i potrzebne odmiany.*„

„*Nie małym jest już zyskiem, iż w jedno ciało połączono to, co dawniey było oddzielnem i rozdrobnioném, iż stałe Prawa w mieysce zmiennych urządzeń ustanowiono, i że tym sposobem ustawę konstytucyyną, łatwą do pojęcia dla wszystkich mieszkańców krajowych uczyniono.*„

(*W dalszym ciągu mowy, wystawiwszy Monarcha korzyści z artykułów projektowaney konstytucyi, jakich narod doznawać będzie, tak kończy*).

„*Rozumiem, iż przez takie przedsięwzięcie dałem dowod przywiązania do ludu mojego, który naywiększe nieszczęścia cierpliwie znosił, który się nigdy w wierności swojey nie zachwiał, i który znaczenie swoje tak chwalebnie na polu sławy utrzymał.*„

„*I ja, i narod, spodziewamy się teraz po was, wierni moi i kochani poddani, iż z pojedynczych przedmiotów, zwrócicie uwagę na ogół, a z przeszłości na obecność, i że uznacie prawa ludu Niemieckiego do pozyskania konstytucyi, jakie mu oświata jego nadaje.*„

„*Obyście powodowani bezinteressowną o dobro powszechne gorliwością, sądzili tak, jak przystoi, o narodzie, który zasłużył, aby od Monarchy wieniec obywatelski odebrał. Wtenczas, Opatrzność błogosławić także będzie dziełu, które jest owocem szczerego mojego przywiązania do ludu.*„

„*Tayni moi Radcy, odebrali zlecenie, ażeby wam wskazali drogę prowadzącą do zamierzonego celu.*„

„*Jestem przekonany, iż przez spokoyność na obradach waszych, okażecie charakter Niemiecki.*„

„*Przyymę chętnie wszelką proponowaną odmianę w projekcie, skoro ją będę mógł poczytać za lepszą, albo przynaymniey za niemogącą szkodzić. Odrzucę zaś z stałością każde żądanie, któreby nadwerężało zasady Monarchii konstytucyyney, lub trąciło samolubstwem, szukającem dogodzenia sobie ze szkodą powszechnego dobra. Ręczę wam to słowém mojem Królewskiém.*„

Projekt konstytucyi zawiera 337 artykułów. Rzecz główniejszych oddziałów tycze się: Królestwa i podziału jego; Króla; praw korony, sukcessyi tronu, rejencyi; urzędników kraju; praw służących mieszkańcom; kościoła; władzy wykonawczey; stosunków zewnętrznych; prawodawstwa; sprawiedliwości; policyi; oświecenia publicznego; woyska; skarbu; stanów; sposobów zachowania konstytucyi.

Ustawy o wolności druku, o szlachectwie, o dobrach kościelnych, i o Akademii Tubingeńskiey, składaią cztéry dodatki do konstytucyi, których zasady kardynalne są następuiące.

„Jedność i nierozdzielność kraiów, składaiących Królestwo. — Król zatwierdza prawa, ogłasza je, i każe przywodzić do skutku; jest naczelnikiem sprawiedliwości, władzy wykonawczey i siły zbroyney, tak

podczas woyny, jako też w czasie pokoju. Osoba jego nietykalna; może wyznawać którąkolwiek z religii chrześcijańskich. Wykonanie przysięgi Królowi wtenczas dopiero nastąpi, gdy ten uroczyście przyrzecze zachować konstytucyą krajową. — Król przychodzi do pełnoletności, gdy ma lat 18. Rada tayna, złożona z 6ciu Ministrow, stanowi powszechną władzę administracyyną Królestwa. Zapewnia się wolność wyznań, równość praw dla 3ch wyznań chrześciańskich. O żydach nic jeszcze nie postanowiono. Wolno jest brać nauki w zagranicznych instytutach; ci jednak, którzy chcą posiadać jaki urząd, powinni uczyć się przez rok w akademii krajowey. Nie będą wydane przywileie, lecz tylko patenta na lat 10 za wynalazek. Wynoszący się z kraju są wolni od opłaty. Własność gmin nienaruszona. Bez zezwolenia Stanów, nie można stanowić nowego prawa, tyczącego się konstytucyi, wolności osób i własności. Sądownictwo w 3ch instancyach jest niepodległe. Król ma prawo przebaczyć i złagodzić karę. Znosi się zabor majątku na skarb. Dobra prywatne Króla i rodziny jego ulegają opłacie podatków i wszystkich ciężarow. Ułożona będzie lista cywilna dla Króla i rodziny jego, oraz dworu: ilość jey stanowi się na cały czas panowania każdego Króla. Stany uchwalają corocznie podatki. Należą do składu Stanów: 1) Dawnieysza szlachta udzielna i krajowa; 2) Kościoły protestanckie i katolickie; 3) Instytututa nauczycielskie krajowe; 4) Miasta *Sztutgard*, *Tubinga*, *Ludwig burg*, *Ellwangen*, *Ulm*, *Heilbronn*, i *Rentlingen*; 5) wszystkie okręgi woytostw. Posiedzenia Stanów odbywają się publicznie. Zwołane przez Króla, co rok się zgromadzają. Dzielą się na dwie Izby; pierwszą składają Deputowani wybrani od narodu, których przynaymniey połowa ma posiadać po 8000 złotych niemieckich majątku bez długów; druga zaś składa się z oyców rodziny dawnieyszych Xiążąt i Hrabiów Rzeszy, 13 członków stanu rycerskiego, członków obudwóch tych klass szlacheckich, którzy lubo nie są oycami rodziny, posiadają w kraju dobra czyniące 5000 złotych rocznego dochodu, 6 Prałatów Protestańckich, Biskupów i 2ch Xięży Katolickich, oraz 4ch uczonych z akademiy krajowych. Wybory reprezentantów do pierwszey Izby, odbywają się w miastach i woytostwach na zgromadzeniach wybierczych. Z 200 mieszczan jeden wybrany, ma prawo głosowania na wspomnionych zgromadzeniach; aby nim bydź, dosyć jest mieć przynaymniey 25 lat. Ministrowie mogą bywać na publicznych lub taynych sessyach obódwóch Izb. Pierwsza Izba odmienia się co 6 lat, chyba że ją Król rozpuści; w każdym razie, wychodzący członkowie mogą bydź nanowo obranymi. Oddzielna kassa pod zarządem Stanów, opędzać będzie wydatki ich zgromadzenia. Ustanowiony będzie sąd na urzędników krajowych i członków Stanów, którzyby przeciwko konstytucyi działali. 347my i ostatni artykuł projektu konstytucyi jest taki: „Stosunki konstytucyyne Królestwa Wirtembergskiego ze Związkiem Niemieckim, zależą od powszechnych rozrządzeń Seymu względem stosunków jego z różnemi krajami związkowemi."

Dnia 5 Gdy Król powrócił ze zgromadzenia Stanów do zamku, przybyła zaraz deputacyja od tychże Stanów, których imieniem Prezes, Xiążę *Waldburg-Zeil-Trauchburg*, złożył Monarsze podziękowanie za rozpoczęcie obrad, i wynurzył mu uczucia wierności i przychylności. Przyjął łaskawie Król tę Deputacyją, i w odpowiedzi swojey namienił o potrzebie i pożytkach jedności, dobro powszechne na celu mającey; powtórzył oraz, iż, jak z jedney strony chętnie się skłonili do wszelkiego sprawiedliwego życzenia, tak z drugiey, opierać się będą wnioskom, któreby dobro kraju nadwerężały.

Zgromadzenie Stanów składa się z Prezesa, tymczasowego Vice-Prezesa, udzielney szlachty, którey jest 31, tudzież 6 reprezentantów miast i 64 z okręgu gmin.

Dnia 3 b. m. był bezpłatny teatr; grano sztukę pod napisem: *Gustaw Waza.*

Cały projekt konstytucyi obeymuje 17 stronnic *in quarto* drobnym drukiem. Przyłączony do niego *Statut Szlachecki*, tycze się stosunków udzielnych dawniey Xiążąt i Hrabiów Rzeszy, którym rozmaite prerogatywy zapewnione.

Anglia

Londyn dnia 7 marca. W. Xiążę *Mikołay* siądzie na okręt w *Dowre* d. 13 t. m. i uda się do *Bruxelli.* — Zawczora Regent przyymował Biskupa Londyńskiego na czele deputacyi duchowieństwa Londyńskiego i Wesminsterskiego, z piędziesięciu osób składającą się, która, złożyła adres powinszowania uniknionego nieszczęścia. Przyjętą była bardzo łaskawie i do ucałowania ręki przypuszczoną została; potém przypuszczoną była deputacya trzech dysydenckich wyznań. Wczoray był wielki zjazd w *Carltonhouse.* Regent młodemu Xięciu *Malborough* dał niebieską wstęgę zmarłego jego oyca.

Różne gazety, (i *Kuryer*) donoszą co następuje: Półkownik *St. Lager* otrzymał przed kilką dniami list od Xiężny *Wallii* ze Włoch, w którym Xiężna Jmć wyraża, iż ma zamiar powrócić niezwłócznie do *Anglii*, i poleca mu, aby mieszkanie jey w *Kensington* należycie opatrzone było. Skutkiem tego P. *Ironimus*, który kilka tygodni w *Londynie* bawił, wyjechał przeszłego wtorku, d. 4, do *Paryża*, gdzie oczekiwać będzie na Xiężnę, dla przeprowadzenia jey do *Anglii.*

Xiążę *Orleans* spodziewany tu jest w przyszłym tygodniu napowrót z *Paryża.* Listy prywatne z *Paryża* donoszą, że Xiążę ten chce obrócić większą część odzyskanych we Francyi majątków, na opłatę długów po oycu swoim, a potém z rodziną swoją udadź się na mieszkanie do małey majętności ziemiańskiey, o 20 godzin drogi od *Paryża.*

Wszyscy officerowie angielscy, którzy w woysku portugalskiém służą, a byli na urlopie, otrzymali rozkaz udać się do swoich korpusów. Podług doniesień z *Lisbony*, Marszałek *Beresford* opuścił miasto i udał się nad granicę.

Na posiedzeniu Izby niższey, z d. 4 t. m., zapytał P. *Brougham*, czy bandera hiszpańskich kolonistów, w Ameryce południowey, ma bydź jeszcze uważaną za banderę buntowniczą, lub nie? P. *Wansittart* odpowiedział: „Podług aktu morskiego, nie; we względzie zaś politycznym nie można powiedzieć ani Tak, ani Nie."

W mieszkaniu w którém dawniey stary *Watson* mieszkał, znaleziono 199 żelezców do pik.

Spenceaniści.

Filantropiści Spenceańscy tak wielką grają rolę w zdaniu sprawy obudwóch taynych wydziałów w Parlamencie Angielskim, i w taynych planach tak nazwanych Reformatorow, iż nie od rzeczy będzie umieścić tu następującą o nich wiadomość:

John Spence czytywał naprzód roku 1775 polityczne swoje nauki w towarzystwie filozoficzném w *Newcastle.* W kilka lat potém kazał, jako polityczny sen, wydrukować pod napisem: *Konstytucyja w* Spensonii, *kraju czarnoxięzkim między Utopią i Oceanem.* Podług tey konstytucyi, cała ziemia w Spensonii jest niepodzielną i niezbytą własnością całego narodu, którego naywyższa władza na ogóle mieszkańców polega. Każdy może nabywać i posiadać własność, lecz nie gruntów wieyskich: bo te bez wyjątku do całego narodu należą. Większe posiadłości puszczają się w dzierżawę na 21 lat, a potém bywają znowu zadzierżawione na rzecz naywięcey ofiarującego. Za pomnożeniem ludności, większe te posiadłości dzielą się na mnieysze części, które jednak tylko na rok zadzierżawione bydź mogą. Podatki i jakiekolwiek bądź opłaty, nie mają mieysca, wszystkie zaś wydatki administracyyne powinny bydź zaspakajane z dzierżawy gruntów, dochodów z podobnież zadzierżawionego rybołóstwa, kopalni i t. d. Reszta pieniędzy dzieli się zarówno pomiędzy wszystkich mieszkańców krajowych. Władzę prawodawczą stanowi Parlament; wszyscy mieszkańcy bez różnicy, nie wyłączając nawet kobiét, ma-

są prawo głosowania na wyborach członków Parlamentu, którzy się corok odmieniają. Władzę wykonawczą sprawuje Rada złożona z 24 członków, których połowa w końcu roku wychodzi, i zostawia mieysce dla nowo obranych. Wszyscy męszczyzni są obowiązani bronić oyczyzny. Każdy piąty dzień nie siódmy, (tak jak u nas) jest dniem powszechnego odpoczynku. Nie masz w tey konstytucyi żadnego przepisu względem religii i jey obrządków, co zostawiono do woli każdego, ażeby czynił tak, jak mu sumnienie radzi.

Gdy rewolucya Francuzka doszła do naywyższego stopnia, wydał *Spence* ulotne pisemko, wzywając naród Angielski, ażeby plan jego do skutku przywiódł. Nie lękaycie się, (wyraża w tém pisemku), abyście zamierzonego celu nie dopięli; jeżeli ludzie okrętowi mają przyczynę do nieukontentowania z powodu steru okrętu i kierunku jego żeglugi, i dla tego sami na siebie biorą jego dowództwo; trzebaż im się w tedy obawiać garstki officerów, którzyby im tego zabronić mogli? Uwięziony za to *Spence*, został pociągniony do sądu. Postać jego wzniecila litość; uznano go za szaleńca, który uczciwie myśląc był zupełnie przekonanym o swojey nauce. *Zbyt jestem ubogi* (rzekł do swoich sędziów), *abym mógł zapłacić prawnikowi za obronę moję; muszę ją więc sam powiedzieć. Nauka moja o rzeczywistych prawach ludzi, jest mocno zasadzona na przyrodzeniu, i tak trwała, że nawet bramy piekielne wzruszyć jey niepotrafią. To, com wydrukował, napisałem podług mojego sumnienia, i jestem u siebie przekonany, iż w dobrey chęci dla całego świata, równać się może z każdym Prorokiem, Apostołem lub Filozofem. Nie mógłbym ani dłużey żyć, ani spokoynie umierać, gdybym zamilczał to, co wewnętrzny głos sumnienia nakazywał mi publicznie ogłosić.* — Że zaś drukowane jego myśli nie sprawiły nigdzie rozruchu ani publicznego bezpieczeństwa nie naruszyły, i ponieważ tylko za dowiedzione przeciwne prawu uczynki, a nie za same zdania, w Anglii karać można, przeto Lord *Kennyon*, naywyższy Sędzia, po wysłuchaniu obrony *Spence*, skazał go na zapłacenie 20 funt. szter. (800 złt. Pol.) kary pieniężney i jednoroczne więzienie. Wysiedziawszy ten czas *Spence*, włóczył się po kraju, ciągnąc mały wozek, i przedając swoje filantropiczne pisma. Żył z tego handlu, chociaż mizernie, ale jednakże niepodlegle i nie stając się nikomu ciężarem. Umarł przed 20 laty, lecz zostały się po nim nierozsądne nauki, które teraz jeszcze stronników w Angli znaydują. Zdaje się rzeczą pewną, iż stronnicy ci mają chociaż pośrednie związki z naczelnikami zgromadzenia ludu *Spafields*, i burzycielami spokoyności publiczney, którzy potém w *Londynie* bezprawia popełnili, a nawet z pospólstwem, które się targnęło na osobę Xięcia Rejenta.

Cobbet.

Pomiędzy teraźnieyszemi mówcami ludu Angielskiego, niemałe ma znaczenie *Cobbet*; nie od rzeczy więc będzie dać krótką o nim wiadomość. Jest on synem pewnego wieśniaka; wszedł w służbę woyskową; lecz wkrótce dobremi swojemi postępkami i talentami taką sobie zjednał przychylność Pułkownika, iż ten podał mu sposobność nabycia wielu wiadomości i wyyścia z woyska. Za Ministeryum *Pitta*, wydawał naprzód różne pisma na poparcie onego; wystawiał w nich pobudki i przyszłe zbawienne skutki systematu rzeczonego Ministra. Wkrótce potém porzucił stronę Ministeryjalną, i przeszedł do oppozycyyney; taka niestałość w sposobie myślenia ściągnęła na niego ostrą lubo bezstronną krytykę dziennikow Edynburskich. Odtąd był *Cobbett* nayzacięcszym nieprzyjacielém stronników *Whig*. Jest on podobno naycelnieyszym pisarzem politycznym w Anglii; i nie możnaby mu nic przyganić, gdyby mniey lubił pieniądze, a więcey, prawdę. Ma on osobliwszy dar jasnego tłumaczenia się, tak, że go nawet ludzie naymniey oświeceni, zrozumieć mogą, chociaż o polityce i administracyi krajowey mówi. Nikt zręczniey nad niego nie potrafił odkryć szarlatańs twa i oszukaństwa, jakie się w każdym rachunku, podanym Parlamentowi, znaydują. Ma wielki odbyt na dzieło swoje pod napisem: *Political Register*, zwłaszcza w północney Ameryce.

Prussy.

Podług prywatnych z *Berlina* doniesień, dzień 30 marca r. b. stać się ma pamiętnym dla monarchii pruskiey; w dniu tym bowiem N. Król Pruski, po uroczystém naprzód nabożeństwie, rozpocząć ma mową z tronu posiedzenie nowey Rady Stanu i ogłosić zasady przyszłey konstytucyi dla Pruss. Na tę wielką uroczystość wezwani bydź maią do *Berlina* Prezesi Kamer i Rejencyy wszystkich prowincyy. Zjazd w tey stolicy tak iuż ma bydź wieki, że trudno jest tam dostać wygodnego mieszkania.

Dnia 7 marca była wielka burza w *Strehlen* w Slasku. Wiatr poobalał wiatraki i domy; piorun uderzył 2 razy w wieżę ratuszową, zapalił ją. Niepodobna była uratować; tak więc iedna z naywyższych wież w Slasku, stała się pastwą płomieni. Zgorzało także kilka domow obywatelskich.

Niemcy.

Gazeta *Moguncka* donosi z *Fuldy* pod d. 25 lutego co następuie: „ Dnia 17 b. m. między 4tą i 6tą godziną z rana, zdarzył się tu gorący wypadek, którego powod dotychczas niewiadomy. Kilku officerow ścigało pewnego tuteyszego obywatela z dobytemi pałaszami; skrył się on do parafialnego kościoła podczas czterdziesto-godzinnego nabożeństwa, gdzie go tak zbili, że aż krew płynęła. Zamknięto więc dla tego kościoł, który potém sprofanowaniu na nowo poświęcanym bydź ma. Nabożeństwo odprawia się tymczasem w Kościele ś. *Sewryna*.

Włochy.

Radca Królewsko-Hannowerskiego Poselstwa w Rzymie, Radca nadworny P. *Leist*, jest jednym z naygruntownieyszych Publicystów Niemieckich, a następcą sławnego *Pütnera*, Professora prawa Niemieckiego w *Gettyndze*, późniey zaś następcą Jana *Müllera* jeneralnego Dyrektora oświecenia publicznego w byłem Królestwie *Westfalskiem*. Radca *Kaestner* z *Hannoweru*, jest Sekretarzem pomienionego poselstwa. Ma ono rozwiązać to ważne zagadnienie: jakim sposobem sprawy wyznawców religii Katolickiey z Rządem Niemiecko-Protestanckim, za pośrednictwem Dworu Papiezkiego, naydogodniey urządzonemi bydź mogą.

W *Bolonii* oprowadzano w kaydanach po ulicach kilka osob, z domu roboty odprawionych, które z piecow gminnych gwałtownym sposobem chleb pozabierały, a potem posłano je na galery do *Ankony*.

Dozwala się drukować Z. Niemczewski Prof. Komit. Cenz. Członek. — *w Drukarni XX. Pijarów.*

DODATEK

DODATEK DO GAZETY KURYERA LITEWSKIEGO Ner 23

WILNO DNIA 20 MARCA 1817 ROKU.

WIADOMOSCI KRAJOWE.

— *Wilno.* —

W gazecie naszey w Nr. 19, już umieszczony był Naywyższy Jego Imperatorskiey Mości Ukaz o nowém rozporządzeniu wydawania paszportów dla życzących wyjeżdżać za granicę w różne części Europy, które że dla łatwieyszego uzyskania takowych, nie już z S. Petersburga, lecz od Naczelnika Guberniy, jak tutay od JW. Woiennego Gubernatora, maią bydź wydawane; teraz zaś podajemy do powszechney wiadomości, że przed wydaniem wspomnionych paszportow, o każdym wyjeżdżającym za granicę, będzie zawiadamiać się przez Gazetę, raz poraz, trzykrotnie — Ato w zamiarze, jezeliby kto miał do wyjeżdżającego pretensyą lub interes, aby był o tém wiadomym.

WIADOMOSCI ZAGRANICZNE.

FRANCYA

(*z gaz. berl.*) *Paryż, dnia 7 marca.* Do używania spaceru nic iuż więcey Królowi nie przeszkadza, tylko złe powietrze — Xiężna *Berry* chora na odrę. Biuletyny lekarskie naylepszą czynią nadzieię iey ozdrowienia: biuletyny są kontrassygnowane przez Xiężnę *Reggio*.

Król, Kapitana Gwardyi swoiey, Xiążęcia *Mouchy* do *Bruxelli* posłał, dla powinszowania Xiążęciu *Oranii* narodzin pierwszego syna.

Od nieiakiego czasu rozdaią nowe dyplomata dla Członkow Królewskiey Legii honorowey. Są one pisane na pargaminie: po bokach ozdobione kolumnami, nad któremi draperya i herb francyi. U spodu te słowa: *Honor i Oyczyzna.* „ Na kolumnach wyryte są obie strony krzyża tego orderu z wizerunkiem Henryka IV.

Mówią, iż Król miał oświadczyć Członkom Izb, iż teraźnieysze swe prace wkrótce zakończą. Prawo względem odpowiedzialności Ministrow odłożone ma bydź do następuiącego posiedzenia.

W tymże czasie, kiedy w *Paryżu* na codzienne deszcze i wilgotne uskarżaią się powietrze, w listach z *Langwedocyi* odbieramy wiadomość, iż tam od 7miu miesięcy deszczu żądaią, a w styczniu tak wielkie bywaią upały, iak w czerwcu.

Na sessyi dnia 6go odbywało się głosowanie na budżet, który większością 135 przeciw 88 przyięty został. PP. *de la Bourdonnaye*, *de Bonalde*, *Caumont i Vogué* czarne swe gałki iawnie i z przymówieniem się złożyli Pierwszy powiedział: posiedzenie dnia 5go było bardzo żwawe i uczyniło poprawę, która sciągała się do rozdziału uposażenia kassy umorzenia długow. Wiadomo, iż uposażeniem tém są lasy narodowe, albo prosto lasy, które dotąd uważane były za własność duchowieństwa. Poprawa iest następuiąca: „ Wszystkie lasy narodowe (to wyrażenie pochodzi od Króla, poprawa od wielkiego strażnika pieczęci Barona *Pasquier*) Wszystkie lasy narodowe przyłączaią się do kassy umorzenia długow, z wyiątkiem wartości czystego dochodu czterech milionow, których zostawuie sobie Król rozrządzenie dla uposażenia zakładow kościelnych. „ P. *Maccarthy* hrabia *Marcellus* i Pan *Piet* wszelkiego dokładali starania, ażeby dobra kościelne zostawiono bez alienacyi; ale Ministrowie *Pasquier* i *Lainé* utrzymywali przeciwnie, iż, gdy dobra koronne przestały bydź niemi, przeto też i kościelne, które żadnego dziedzica nie maią, w okolicznościach teraźnieyszych mogą podlegać rozrządzeniu. Religią nazywano emigrantką. P. *Lainé* utrzymywał, że ona Francyi nie opuściła, że tylko Xięża emigrowali, i dla tych fundusz cztéry miliony zabezpiecza się.

P. *Jobez* mówił w Izbie deputowanych, że woysko Angielskie, 81,000 ludzi wynoszące, kosztuie tylko 4 miliony f. s. czyli około 96,000,000 fr., kiedy francuzkie 130,000 frankow kosztować może. Monitor dzisieyszy dowodzi, że woysko angielskie kosztuie 7,888,000 f. s. czyli 177,312,000 frankow.

Hr. *Dangles*, Prefekt policyi, miał wydać list okolny do wszystkich wyższych urzędnikow stanu, uwiadamiaiąc, iż on ze względu na teraźnieyszy niedostatek, iaki się w mieście znayduie, zrzekł się całey swoiey pensyi i zaprasza wszystkich do podobnego czynu.

Sporządzone będą cztery posągi konne, maiące bydź umieszczone: *Henryka* IV, na *Pont-Neuf*; *Ludwika* XIII, na placu królewskim; *Ludwika* XIV, na placu zwycięztwa; i nakoniec *Ludwika* XV na placu tegoż nazwiska.

Gazety paryzkie donoszą, że 13 piekarzow przez policyą poprawczą na karę skazano, za to, że zły i lekki chleb przedawali.

Gdy Amerykanie tu mieszkaiący obchodzili pamiątkę narodzin *Washingtona*, znaydował się także i *Lafayette* na tey uroczystości.

Teraz tylko dwie plamy znayduią się na słońcu, z których iedna bardzo iest widoczna.

Pewny inwalid pokazuie w *Paryżu* sztuczną rękę własnego swoiego wynalazku, którą może młócić, kopać, szyć, a nawet ogień rozpalać. Od widzenia płaci się 1 frank.

SZWECYA

Nieiaka *Brita Bengt*, służąca w *Wadstena*, w Szwecyi, dostała uroczyście wielki medal, za to, iż przez 27 lat wiernie służyła u pewney wdowy, która 14 lat była slepą, i córki iey, która dla choroby 13 lat nie wstawała z łóżka; teraz zaś 80cioletnią wdowę żywi z pracy rąk swoich.

NIEMCY.

Hrabia *Rechberg*, Poseł bawarski przy seymie niemieckim, z okoliczności otrzymania nominacyi na ministra spraw zewnętrznych i wyiazdu do *Monachium*, pełnomocnictwo mieysca swego oddał Posłowi Saskiemu Hr. *Görtz* — Poseł austryacki na świąteczne w czasie wielkieynocney wakacye także do *Wiednia* wyiedzie — Zydzi frankforscy dopraszaią się u Seymu o przyśpieszenie odpowiedzi na ich zażalenie przeciw senatowi tego miasta.

W nocy z 3go na 4ty burza wielka panowała od *Paryża* aż do *Monachium*. Zadnych więcey o tém wiadomości nie ma.

Wielki Xiążę Heski, w kraiach swych zareńskich dochod z opłaty od pędzenia wódki, przeznaczył na wsparcie ubogich, na każdę ze dwu prowincyy, *Starkenberg* i *Hessen*, po 30,000 złotych.

Z okoliczności nowego podziału królestwa bawarskiego

warskiego na 8 okręgow, różne gazety czynią uwagę, iż w roku 1808 królestwo to dzieliło się na 15 okręgow, w których było 1636 i pół m. k. ziemi, a mieszkańcow 3,231,571. W roku 1809 kray ten podzielony został na 9 okręgów, chociaż przez pokoy wiedeński powiększony był do 1736 m. k. i liczył mieszkańcow około 3,800,000. Nowych ośm okręgów *Bawaryi* maią mieć 1480 m. k. i 3,460,000 mieszkańcow. Do tych, na mieyscu napowrót odstąpionych *Tyrolu*, *Voralbergu*, *Hausrück-i Inn-Virtel*, *Salzburg* w części, przyłączone są do dawney Bawaryi *Würzburg*, *Aschaffenburg*, kilka woytostw od *Fuldy i Darmstadu*, i za *Renem* większa część dawnego departamentu *Mont-Tonnere* i część departamentu *Sarry*.

Austrya

Wiedeń, dnia 8 marca. Xiążę Następca tronu Bawarskiego z małżonką swą następney wiosny tu są spodziewani — D. 4 przyszły tu wiadomości od dworu portugalskiego z *Brazylii*. Mniemaią teraz, że oblubienica królewska przed końcem czerwca, albo napoczątku lipca tam wyiedzie — W *Tryeście* stoi fregata *Austria*, na którey cesarski poseł, hrabia von *Eltze* do *Brezylii* poiedzie, i razem póydzie transport towarow austryackich — Znowu tu i w *Tryeście* upadło kilka domow handlowych— Mówią,że P. ani *Letycya Bonaparte* starała się i otrzymała pozwolenie przyiechania odwiedzić swoię familią, w *Haimburgu* przebywaiącą, i wkrótce tam iest spodziewaną — Pani *Murat* ma póysdź za mąż za jenerała *Macdonalda*. Był on dawniey w służbie neapolitańskiey, towarzyszył Pani *Murat* w iey tu podróży, i od tego czasu ciągle mieszka w *Haimburgu* na dworze tey Pani.

Z Wiednia 12 marca. Choroba Xięcia *Schwarzenberga* wznieca ieszcze obawę. Cierpi ból wątroby, i bardzo powoli przychodzi do zdrowia.

Zdarzały się tey zimy częste pożary, mianowicie w okolicach *Wiednia*. Niemasz prawie żadnego tygodnia, aby nas łóna na niebie i odgłos dzwonow na gwałt, nie budziły i niestraszyły. Szczęściem, mamy wyborne sposoby gaszenia ognia.

St. Domingo.

Nie pomyślniey, iak z murzynem *Christophem*, władcą północney części tey wyspy, powiodły się wysłanym od Rządu Francuzkiego Kommissarzom układy z Mulatem *Pethionem*, zarządzaiącym południową częścią teyże wyspy w kształcie republikańskim, pod tytułem *Prezesa* (dostoyność, którą mu niedawno dożywotnie nadano). Warunki podczas układow *Pathionowi* podane, były następuiące:

Art. 1.) Znosi się nazawsze niewola na wyspie St. Domingo. 2) Wszystkie klassy obywateli maią używać tychże samych praw cywilnych i politycznych, iakich używaią obywatele Francyi. 3) Woysko utrzymuie się na tym samym stopniu, na iakim iest teraz; jenerałowie i wszyscy inni oficerowie potwierdzeni będą w różnych swych stopniach przez Króla i otrzymaią równy żołd i zaszczyty, iak oficerowie w woysku Francuzkiem. 4) Król nie pośle żadnego europeyskiego woyska do *St. Domingo*; obrona osady powierzona będzie wierności i odwadze rodowitego woyska, które nigdy do służby zewnątrz wyspy użytem nie będzie. 5) Prezes Rzeczypospolitey i Senatorowie zatrzymaią swoie prerogatywy, a prócz tego Senatorowie attrybucye swoie; pozostaną oni tymczasowo władzą administracyjną i sądowniczą, chyba, gdyby sami, za zezwoleniem Kommissarzy królewskich, proponowali i wprowadzili modyfikacye. Jeśliby na przyszłość zayśdź miały odmiany, tedy staną się tylko według zasad, przyiętych podczas przeyrzenia Ustawy konstytucyyney 6) Dawni osadnicy nie będą inaczey do osad puszczani ani też w nich osiadać, póki nie poddadzą się prawom, i urządzeniom, mianowicie co do praw osobistych i cywilnych. 7) Obecne Władze, porozumiawszy się z Kommissarzami Królewskimi, ułożą powszechny regulament względem własności, dla położenia końca wszelkim niepewnościom, a zapobieżenia nowym nieładom podczas nowego ugruntowania osady. 8) Teraźnieyszy Prezes (*Pethion*) otrzyma tytuł Wielkorządcy osady; teraźnieyszy naczelny Wódz woyska, będzie Namiestnikiem Wielkorządcy. Obadway zatrzymaią tę władzę, którą teraz posiadaią, z takiemi modyfikacyami, iakich stan rzeczy wymaga; modyfikacye te nie mogą iednakże nastąpić bez ich zezwolenia. Na przyszłość mianowani będą przez Króla na przedstawienie trzech kandydatow, obranych przez Senat. 9) Porty maią, iak teraz, stać wciąż otworem dla wszystkich Mocarstw pod temi samemi warunkami; Senat może według okoliczności, i na żądanie Wielkorządcy, który reprezentuie Króla, te warunki modyfikować. 10) Król wstawi się do Papieża końcem założenia stolicy biskupiey dla tey osady, i otrzymania wszelkiey duchowney pomocy, iakaby potrzebną była dla zabezpieczenia pomyślności ludu. 11) Wszystkie zezwolenia Królewskie mogą bydź rozciągnione na północne i południowe strony osady. 12) Senat przeyrzy w tym roku Ustawę konstytucyyną dla poczynienia w niey potrzebnych odmian, za porozumieniem się z Kommissarzami Królewskimi. Król będzie potém proszony o przyięcie tey Ustawy, i po przeyrzeniu oneyże, o zaręczenie iey w imieniu swoiem i swoich następcow.

Na te wszystkie warunki, dał Prezez *Pethion* następuiącą odpowiedź: „Mieszkańcy *Haity* pragną bydź wolnymi i niepodległymi; ia pragnę tego także, i będą nimi. Nie żądaią oni cudzey pomocy; własna ich siła będzie tarczą ich swobod.“

Oprócz tego wydał ieszcze tenże Prezes następuiącą odezwę:

Rzeczpospolita Haity.
Alexander Pethion, Prezes Haitycki do Ludu i Woyska.

Bandera Francuzka pokazała się u brzegów naszych, a Król Francuzki *przysłał Kommissarzow do* Haity — *W iakichże to okolicznościach pokazali się oni? W chwili, kiedy właśnie budowę Rzeczypospolitey mocniey ustaliliśmy; w chwili, kiedy ia z wyboru waszego do obrony oneyże powołany zostałem; w chwili, kiedy zapał ludu o prawa swoie ubiegaiącego się, do naywyższego szczytu wygórował; proponuią nam, abyśmy spokoyność naszę wystawiali na niebezpieczeństwo! A iakież korzyści obiecuią nam za to? Czyliż są które, coby nad te, których iuż używamy, przeniesionemi bydź mogły? Nie masz ani iednego Haitczyka tak oziębłego ducha, coby się w tym zawodzie, w który z tak wielką weszliśmy chwałą, wstecz chciał cofać. Natura, która nas równymi innym ludziom stworzyła, oznaczyła prawa nasze; utrzymamy się przy nich przeciw wszystkim, którzy odważaią się tworzyć to zbrodnicze życzenie, aby nas uiarzmić. Tylko krew z popiołem zmieszana, miecz i mszczące się klima, znaydą na brzegach tuteyszych. Przy tey sposobności, iako i przy iedney dawnieyszey, pokazaliście też samę ostróżność i toż samo poszanowanie praw rodu ludzkiego. Wyrachowaliście siły wasze, a zdawszy na Zwierzchność walkę za waszę naydroższą sprawę, czekaliście cierpliwie, dopóki wam skutku tych układow nie przełożą. Nigdy nie będzie zawiedzionem zaufanie wasze. Potęga zawisła od woli waszey, a wolą waszą iest: bydź wolnymi i niepodległymi, przeto też nimi będziecie. Damy światu straszliwy przykład zagrzebania się raczey pod rozwalinami kraiu naszego, aniżeli powrócenia się do niewoli, chociażby i w nayłagodnieyszym iey kształcie. Właśnie, kiedy się cała Europa na głos ludzkości do zniszczenia nawet ostatniego śladu owego, tak hańbiącego handlu iednoczy, właśnie, kiedy nayświatleysze narody gotuią powszechne przywrócenie do praw wszystkich, pod tym ciężarem ieszcze ięczących ludow, musimy z boleścią widzieć, że rządy Chrześciańskie wciąż ieszcze trzymaią się zasad, które sprawiedliwość i ludzkość potępia. Haitanie! wasza obrona iest w ręku waszem; dosyć ten mocy ramię*

nia waszego, ktoryby chciał spokoyność waszę mieszać! Uprawiaycie spokoynie ziemię waszą, którey plony tylko wy sami zbierać macie. Kazałem korrespondencyą moię z Kommissarzami Króla Francuzkiego *wydrukować; będzie wam ona podaną. Dopełniłem powinności moiey: dopełniycież wy waszey — Dan w narodowym pałacu* Port-au-Prince *dnia 12 listopada 1816go, niepodległości* Haity *trzynastego roku.*

(*podpisano*) Pethion.

Christophe (*Henryk I. Król Haity*) nie czytał nawet propozycyi Kommissarzy Francuzkich, i wydał z tego powodu d. 20 listopada r. z. mocne oświadczenie.

Dozwala się drukować: Z. Niemczewski Prof. Komit. Cenz. Członek. — w Drukarni XX. Pijarów.

OGŁOSZENIA.

1 Rozkazem Jego Imperatorskiey Mości danym Rządzącemu Senatowi w dniu 7 sierpnia roku przeszłego 1816, Dobra JW. Hrabi Ogińskiego Senatora zamierzono przyiąć do Skarbu i długi na nich oparte zaspokoić — Stosownie do tego Rozkazu JW. Minister Skarbu polecił Izbie Skarbowey Grodzieńskiey, dobra takowe wGubernii Grodzieńskiey znayduiące się oddać w arędę z licytacyi na lat trzy, z warunkami takiemi, iakie się zachowuią przy oddaniu w Dzierżawę dóbr Skarbowych wakuiących — Izba Skarbowa wypełniaiąc to polecenie naprzód uczyniła odezwę do Kommissyi interessow JW. Ogińskiego w Wilnie ustanowioney, ażeby nadesłała Inwentarze i inne annexa stan tych dóbr wyświecaiące — Tymczasem zaś na licytacyą przeznaczyła w następuiącym miesiącu kwietniu trzy terminy, pierwszy dnia 3go, drugi 9go, 3ci zaś ostateczny 16 — Podaie zatem do powszechney wiadomości, imo że dobra wypuszczać się maiące w tych terminach z licytacyi w arędę są następne: w powiecie Grodzień. Indura, Swisłocz, Obremszczyzna i Hlebowicze, w powiecie Brzeskim Wielanow, w Pcie Kobryńskim Opol, zre Ze życzący je otrzymać powinni się stawić w Izbie Skarbowey do licytacyi z Ewikcyami wyrównywaiącemi przynaymniey podwoioney intracie roczney — Naostatek, że każdy maiący zamiar licytowania, odbierze w Izbie Skarbowey poinformorwanie o stanie dóbr z tych inwentarzow, iakie przed terminem licytacyi przysłane będą — Oraz dowie się w szczególności o warunkach do napisania arędownego kontraktu służących.

Kollezki Sowietnik i Kawaler, Konstanty Maxymowicz.
Antoni Krupowicz Naczelnik wydziału.
Chryzostom Rudkowski Kancellarzysta.

---

1. Od Wileńskiego Rządu Guberskiego. Z przyczyny nie ukazania się nikogo, w dniach 22. 24. i 27. przeszłego miesiąca lutego, z życzących kupić majątek Kolleskiego Sowietnika Kontryma, Bukiszki, położony w powiecie Wileńskim, w którym liczy się dusz płci męzkiey 143: oraz dwóch murowanych domow w Wilnie, Xiędza Prałata Kontryma, przeznaczonych na przedaż przez publiczną licytacyą, na zaspokojenie nieopłaconey akcyzowey od trunków poszliny w guberoii grodzieńskiey, trzymaney przez Józefa Houwalda, Kontryma i Kołłusowskiego, niedopłaty dzierżawney, w ogule 207. 054 ruble 96½ kop. , a oddzielenie niezapłaconych przez Houwalta i Kontryma z przyczyny niedotrzymania w mieście Wilnie mieskich artykułow, na rubli 14,475 rubli srebrem; Rząd ten przeznaczył na przedaż majątku Bukiszek i iednego z pomienionych domow pod Nm 156, otaxowanego 47, 665 rubli assygnacyami, nowe terminy, a mianowicie: *pierwszy*, dnia 16go; 2gi dnia 14go, a trzeci ostateczny dnia 18go junii roku teraźnieyszego. Chcący zatém kupić takowy majątek i dom zechcą przybywać na pomienione terminy do Rządu na licytacyą. Dnia 16 marca 1817 roku.

Sowietnik Szulżeńko.
Expedytor Sokołowski.

1. W Pttcie Telszewskim w Parafii Siadskiey, jest do przedania majętność, mająca dym Dworny 1, gruntowych 43. Młynów wodnych 2. Karczem wjeznych 2. w ogule Dymów 48. Ludności podług ostatniey roku 1816 rewizyi, dusz męzkich 125, żeńskich 154. Ziemi w jednym obrembie bez szachownic, we wszelkie ekonomiczne wygody obfitującey, którey pod lasem jest włók 20, wymierzoney, i na Mappę przeniesioney, w granicach i aktorstwie pewney, włók 78 morgow 5 prętów 108. Budynek mieszkalny, kosztownie wystawiony dalsze w domy wygody i ekonomiczne, dobrze zabudowene, i w dobrym zostając stanie, przez wiele lat następnych, oprócz małych może reperacyi, budowania wymagać nie będą. Ogrod fruktowy w planie, i nayporządniey utrzymany, w którym kanał, i staw młynowy, dotykający kanału, obficie zarybnione. Krescency adworna, do powinności włościan. wyrabiania jey, a powinności ich, do krescencyi uproporcyonowane, są dostateczne. Trakt wielki handlowy, ze Zmudzi do Lipawy idący, daje zręczność, zyskownie utrzymać Karczmę, na tymże trakcie, z wygodami potrzebnemi dla podróżnych, porządnie zabudowaną i w dobrym będącą stanie. Majętność ta, leży od miast Portowych Imperyum Lipawy mil 9, Rigi mil 25. Od miast Guberskich, Nitawy mil 19, Wilna mil 44. Od miast Portowych Królestwa Pruskiego, Memla czyli Kłaypedy, mil 11, od Królewca mil 27. Od Powiatowego miasta Telsz mil 4. i naokoło, licznemi targowemi, otoczona, miasteczkami. Podług sporządzonego inwentarza, do sprzedaży, intrata tey majętności, wynosi złotych pol. 14,089 gr. 14. do którey niewchodzi intrata, z młynu we dworze będącego, oraz walor, za budowle dworne i za las. Ktoby chciał oną kupić, i w tym celu zainformowac się, tak o szczegułach inwentarza, jako o to; z kim o nią nalezy traktować. niech raczy udać się, w Wilnie, do Kancellaryi Ziemskiey do WJPana Naborowskiego Rejenta Pttu Wileńskiego. W. Rosieniach, do WJPana Gedgowda Exaktora Pttu Rossieńskiego. W Szawlach, do W. JPana Lutkiewicza Exaktora Ptu Sawelgo, W Telszach do WJPana Butwiłły Rejenta Sądów Granicznych Appellacyyuych Pttu Telsz. Którzy pozwolić łaskawie raczyli, złozyć u nich inwentarze, dla ich Komunikowania, potrzebuiącym rzezoney informacyi.

1. Na dniu 24 Februar. idącego roku Jakub Szołmo Nauczyciel rysunkow Topograficznych w Uniwersytecie Imperatorskim Wileń. zszedł z tego Swiata, którego brat rodzony Józef Szołmo naturalny Sukcessor przed kiikunastą laty z gubernii Litt. Wilen. w inne gubernie Państwa Rossyi wydaliwszy się potąd nie zgłasza się do familii, a z tego niewiadomo jest czy w życiu zostaje; niżey podpisany z rodzoney siostry rzeczonych Jakóba i Józefa Szołmow, rodzący się, naypokorniey uprasza, jeżeli kto może wiedzieć o przemieszkiwaniu wymienionego Józefa Szółmy lub o skończonych dniach życia jego, iżby etiam listem do W. Kochańskiego Professora w Gimnazyum Wileńskim w mieście Wilnie mieszkającego adressowanym zawiadomił. 1817 roku marca 15 dnia.

Stefan Szymkiewicz

1. Sąd Ziem. Pttu Kowień. za powtórnym już na dniu 24. Februaryi roku teraźnieyszego 1817 ptzed się wprowadzeniem sprawy między Wierzycielami a Konsnkcessorami zeszłego Stefana Gąseckiego b. Assessora Sądu Niższego Ziem. Pttu Kowień. względem Komportacyi ruchomey onego pozostałości uczyniwszy z processu i żądania stawających stron wypadające zakreślenia i względem adcytacyi Debitorow jegoż dla zmassowania funduszu ustanowiwszy wyrok, licytacyą w zmienioney ruchomey pozostałości zeszłego Gąseck,ego pod komportacyą będącey w term'nach 15 16 i 17 Junii roku teraźnieyszego 1817. W mieście Kownie odbyć się przez delegowanego e medio sui Urzędnika wprawnym porządku mającą determinował; o jakowey w czasie naznaczonym spełnić się mającey licytacyi dla korzystnieyszego jey odbycia na dobro Kredytorow i Sukcessorow, a razem względem zachodzącey przed sobą konkursowey do majątku zeszłego Stefana Gąseckiego rospławy dla jeneralnego do niey Wierzycielskiego zbiegu przez publiczną w Gazecie Kuryera Littgo awizacyą czyniąc ogłoszenie, wszystkich takowych zeszłego Gąseckiego Kredytorow w kraju tuteyszym i za granicą znaydywać się mogących, w przeciągu czasu trzymiesięcznego do przyniesienia dowodów swoich należności porządkiem prawnym do swojego Sądu wzywa, i żeprzeciwnym razie utracie rzeczy podpadną zawiadamia. Dat na Sessyi w Kownie 1817 Februaryi 24go dnia.

Ziemski powiatu Kowień. Prezydent J. Chłopicki. Mateusz Izydor Prozor Sędzia Ziemski powiatu Kowieńskiego. Antoni Kwiatkowski Sędzia Ziem. Kowieński. Onufry Swolkień Regent Ziem.

---

1. Wiktor Czechowicz wzrostu słusznego, włosów ciemnych, oczy ma błękitne, plecy wypukłe, mocno zarasta, nogi w kolanach ku wewnątrz wygięte, porzucił swą żonę w roku 1805, i od tego momentu niewiadomo jest gdzie się znayduje. — Gdzieby się zaś znaydował człowiek, któregoby postawa zgodna była z pomienionemi opisami nayusilniey się uprasza, o doniesienie jego pobytu pod kopertą do W. Antoniego Gierłowicza Adwokata Subseliów Wileńskich, w mieście Wilnie mieszkającego.

---

1. JPan Maciey Narruszewicz Nauczyciel Mołodeczenski umarł w Mołodecznie roku 1814 d. 22 Lutego, i w Szkole nie wielką ilość pieniędzy gotowych, oraz obligi na różnych sobie służące zostawił. Testamentem rozpisał swóy majątek krewnym. Obwieszcza zatém ich Szkoła, azeby takowi z dowodami prawnemi probującemi naybliższość pokrewieństwa, dla odebrania i pieniędzy i obligów sobie służących jawili się. Datt w Mołodecznie d. 12 mar. 1817.

W niebytności Dozorcy Szkoły J. Łomano- czyciel Wym. kolleg. Assesor.

---

1. Dostrzegając w dodatku Gazety Kuryera Littgo pod Nm 18 co do dóbr Widzieniszek, niewiedzieć w jakim tytule czy oswiadczenia lub publikaty zamieyszczone pismo; winszuję nayprzód Autorowi onego tak buyney imaginacyi posiadania obszernych dziedzictw połowę prawie Litwy zaymujących, która wskutkach swoich, może pewniey zostawić ukontentowanie na jedyney nadziei wspierające się a przez to częstokroć nayprzychilnieysze; lecz obok tego znayduję się w obowiązku wynurzyć tę prawdę że ktokolwiek stosunek swojey pretensyi w jakim bądź względzie widzi bydź opartym na rzeczywistości i gruntownych dowodach, ten poszukiwać swey należności drogą prostą i prawami przepisaną doprowadzająo w naturalnym i zwyczaynym porządku processu, nie szuka wczesnego siebie tytułowania ogromnych dobr dziedzicem przez publiczne ogłoszenia, przez które tylko pozbycie się towaru dla swey nikczemności sprzedać się niemogącego, nayczęściey ułatwianem bywa. Lecz ponieważ w tych zarzutach oświadczających się jest naypewnieyszym udowodnienia aktorstwa swojego dóbr Widzieniszek; przeto wzajemnie zapowiada, iż nie tylko przywłaszczenia w obszerney imaginacyi dziedzictwa tych dóbr żadney mu obawy nieprzynoszą, ale nadto, że w każdym Sądzie drogą prawa i aktorstwa sobie takowych Dóbr należenie usprawiedliwi, i zamiary posunięte do zawładania obcey własności, poniży. Wilno roku 1817 marca 17 dnia.

Stefan Xiąże Giedroyć Marszałek Wileński.

---

2. Niżey podpisana w skutek Dekretu Exdyw. zaymując się administracyą Kamienicy po Kupcu Wileń zeszłym Leonardzie Jocherze w m. Wilnie na Zamkowey ulicy sytuowaney, podaję do wiadomości, iż taż Kamienica od dnia 23 Apryla teraz. 1817 roku iest do arędy. Umowy oto zawierane bydź mogą ze mną mieszkającą w domie własnym na teyże ulicy sytuowanym pod Nrem 110 ato każdego czasu po ninieyszey awizacyi. Na przypadek zaś nie znaydzenia się Kontrahentów, albo gdyby nie można było mieć tyle intraty za arędę ile dla Kredytorow na tey kamienicy wspólne mających lokacye za procent wypada, jak się już w kilku uprzednich leciech sprakłykowało, wzywają się wszyscy ciż Kredytorowie, a mianowicie Sukcessorowie Bryotte Proffesora WW. Szłaiewski Meynowie, Woiakowski, Staro. Symson i dalsi ażeby sami lub przez Plenipotentow prawnie umocowanych w celu wspólnego względem arędy ułożenia się przynaymniey dwuma tygodniami przed wyrażonym terminem 23 Apryla roku terazgo raczyli się kommunikować ze mną administratorską, inaczey dla uniknienia własney straty i samychże Kredytorow przymuszoną będą zawierać umowy z kontrahentami o arędę chociażby ta i nie wynosiła odpowiedniey intraty za procenta Dekretem Exdyw. wyliczone, dla czego ninieyszą awizacyą do Gazet podaię. Datt roku 1817 mca Marca 12 dnia w Wilnie.

Zuzanna Lachowiczowa Sekret. byłego Dworu Pollgo

Ogłoszenie Na pismo peryodyczne pod tytułem: Wiadomości Brukowe.

W roku przeszłym wyszedł numerek pierwszy Wiadomości Brukowych na czwiartce. Po dwóch czwiartkowych numerkach i po nieiakiey przerwie, statecznie iuż co tydzień (w Sobotę) wychodzi i wychodzić będzie tych Wiadomości pół arkusza, czasem i więcey. Prenumerata na mieyscu w Wilnie kosztuie rub. sr. 2 k. 50, a z pocztą rub. sr. 3 k. 50. — Prenumerować można w Wilnie w Expedycyi gazetney Pocztamtu Litewskiego i w Xięgarni Pijarskiey, a na prowincyi na wszystkich urzędach pocztowych, gdzie się przyymuie i prenumeruie na gazetę Kuryera Litewskiego. — Prenumerata przyymuie się tylko na rok. Każdy Prenumerator dostanie od początku całe dzieło i odbierać będzie ciągle co tydzień po iednym numerze do dnia 31go grudnia teraźnieyszego 1817 roku. Uwiadamia się także, iż ieżeliby kto owoc swoiego pióra życzył mieć umieszczony w tém piśmie, może je przysyłać, adressuiąc do Księgarni Pijarskiey w Wilnie. Wilno, dnia 17 marca 1817. roku.

DRUGI

Wilno dnia 20 marca 1817. Roku.

OGŁOSZENIE.

2. Sąd Taxatorsko-Exdywizorski Remissą Sądu Ziemskiego powiatowego Pińskiego, na rozdział majątku JO. Xiążęcia Karola Druckiego Lubeckiego byłego Marszałka Pttu Pinskiego przeznaczony, w Komplecie prawnym do majętności Podhacia Mińskiey gubernii w Pttcie Pińskim sytuowaney, dnia 24 Februaryi bieżącego roku zjachawszy; po zadecydowaniu tak na Debitorze, jako też na wszystkich kredytorach stawających i niestawających komportacyi dokumentow dnia 15 maja 1817 roku w kancellaryi Sądu Ziemskiego powiatowego Pińskiego zaskutecznić się powinney, niemniey demappacyi gruntow, dalsze akcessorya pierwszemu zjazdowi właściwe rozwiązał i ułatwił, termin powtornego zjazdu do teyże majętności Podhacia, w dniu 25 septembra teraźnieyszego roku zakreślił, na który ażeby wszyscy kredytorowie i jakiego bądźkolwiek tytułu do majątku rzeczonego JO. Xiążęcia Karola Druckiego Lubeckiego Pretensorowie, sami osobiście lub przez umocowanych od siebie Plenipotentow pod wieczną utratą swoich należności u i pretensyi w oczewistym Dekrecie zapisać się mającą, nieodmiennie stawali zastrzegł, i o tym przez trzykrotną w gazecie Kuryera Litewskiego publikatę obwieścić postanowił. Dat na Sessyi w Podhaciu dnia 28 Februaryi 1817 roku.

Wiktor Orda Sędzia Ziemski powiatu Pińskiego Prezydent Exdywizor.

Adam Tukalski Nielubowicz Podsędek Ziemski powiatu Pińskiego Exdywizor.

Hipolit Korsak Podsędek Ziem. powiatu Słuckiego Exdywizor.

Jan Rodcewicz Płotnicki Exdywizyi Regent.

---

2. Dekretem Remissyynym Sądu Głgo 2go Depar. Guber. Litt Grodz. dnia 27 Oktobra 1816 r. zapadłym, mając Sąd Ziem. Pttu Grodz. poruczoną sobie do rozpoznania sprawę, między JOOXX. Alexandrą z Młockich matką Szambelanową b. Dworu polskiego, Adolfem, Julianem i Emilianem synami, oraz Janem b. Marszałkiem guber. Wileńskiey i Antonim Prezydentem Sądow Gran. Pttu Wilen. Giedroyciami Kuratorami, tudzież JW. Józefem Midzianowskim Sędzią Appellacyynym Królestwa Polskiego jako opiekunem, a rozmaitemi Kredytorami i Pretensorami, stosownie do reguł teyże Remissy i do akcessoryyney swojey decyzyi na dniu 25 teraźnieyszego mca i roku zaszłey, przez nineysze trzykrotne ogłoszenie, wszystkich Kredytorow JOO. XX. Józefa i Alexandra Giedroyciow, tudzież z jakiegokolwiek względu do majątku Antopola w Pttcie Kobryńskim gubernii Grodzieńskiey leżącego Pretensorow, oraz mających obligi byłych Kuratorow tegoż Xięcia Józefa Giedroycia to jest: JOXięcia Alexandra Giedroycia Szambelana b. Dworu polskiego, JW. de Lassego Jenerała od Infanteryi b. Litewskiego Wojennego Gubernatora i JW. Jagmina b. Marszałka Kobryńskiego, lub od JP. Kazimierza Bałaszewicza przez Xięcia Alexandra Giedroycia umocowanego, do jednoczasowey w tym Sądzie rozprawy na kadencyą następną świętą Troiecką od dnia 1 Junii idącego roku poczynać się mającą pod upadkiem ich należności i wszelkich stosunkow wzywa i powołuje. W protokule podpisali. — Józef Wolmer Prezyd. Ziem. powiatu Grodzień. — Julian Hłasko S. Z. P. Gr. Franciszek Klimowicz S. Z. P. G.

Zgodno z protokułem świadczę:

Waleryan Kudorowski Regent Ziem. Ptu Gr.

2. Podaje się do wiadomości, iż dobra dziedziczne, to jest: Folwark Lissów, z wsiami Stanisławpol i Chodkowice, tudzież folwark Bużyska, z wsią tegoż nazwiska, w Powiecie Drohickim, Obwodzie Białostockim, Kordonie Rossyyskim leżące, z wolney ręki są do sprzedania, mające w sobie następujące dogodności.

Dobra te leżą nad samym Bugiem w naydogodnieyszey pozycyi, obfitują w grunta pszenne, łąki, i pastwiska jak naylepsze, szczegulniey folwark Lissów; w Bużyskach zas lubo grunta są lżeysze, żyto jednak na nich udaje się, a co do pastwisk, te obszerne nad Bugiem wystarczyć mogą na wyżywienie krów 300.

Folwark Lissów ma osiadłych gospodarzy wraz z wsią Chodkowicami 36 — Folwark Bużyska ma osiadłych gospodarzy 19, a tak osiadłość obydwoch folwarków wynosi w ogóle 55 gospodarzy, z których w Lissowie i Chodkowicach każdy odrabia pańszczyzny męzkiey dni 3, i czeladniey dni 3 na tydzień, zaś w Bużyskach dni 3 męzkich, a dwa czeladnich na tydzień odrabiają.

Obszerność gruntu, łąk i lasow podług mappy i instruktarzy, wynosi w ogule włok miary Litewskiey 87, morgow 22, prętow 277, pręcików 4. Wysiew w tych folwarkach tak ozimy jak jary wynosi wszelakiego ziarna korcy 534 garcy 21, z którego każde ziarno 3 na intratę niezawodnie przynosi. — Pomienione dobra Lissów i Bużyska leżą pod Drohiczynem, o mil 16 do Warszawy, 10 od Białegostoku, pierwsze w parafii Drohickiey, a drugie w Sledzianowskiey, jedne od drugich o ćwierć mili odległe. — Intrata dobr powyższych składa się z następujących szczegółów.

1mo. Za Krescencyą łącznie z Lissowem i Bużysk Zł. pol 16,211 gr 24.
2do. Za siana fur 500 ditto 5000
3tio, Z ogrodu Lissowskiego za frukta i włoszczyzny ditto 500
4to. Czynszu w drobiu danym ditto 134 gr. 4 ½
5to. Z aręd karczemnych ditto 2000
6to. Rybołowstwo na jeziorach i Bugu ditto 200

Summa ogólney intraty Zł. Pol. 24,145 gr. 28 i pół.
Potrąca się $^{10}/_{100}$ na expens gruntowe i rządowe Zł. Pol. 2160 gr. 28 i pół.
Zostaje się czystey intraty Zł. pol. 21,985
Która przz 20 pomnożona stanowi szacunek obódwóch folwarków Zł. pol. 457,697 gr. 10.
Za lasu włok 10, morgow 22 dębowego i brzozowego a fl. 2000 Zł. pol. 21,500
Summa szacunku Lissowa i Bużyska zł. pol. 459,197 gr. 10.

Jnwentarze ekonomiczne, instruktarze i mappy są do przeyrzenia na gruncie dobr powyższych, również jak tu Warszawie u Piotra Pawła Kozwadowskiego Adwokata Appellacyynego Królestwa Polskiego, mieszkającego przy ulicy Mazowieckiey pod Nrem 1352.

---

2. Dworek na ulicy Popławskiey pod Nm 1330 położony, do posessyi W. Józefa Iwaszkiewicza przynależny, wypuszcza się w trzyletnią lub jednoroczną dzierżawę arędowną, ze wszelkim zabudowaniem drewnianym, Lodownią, kręgielnią i ogrodami od

dnia dwudziestego trzeciego Apryla roku teraźnieyszego, życzący raczy się umówić zemną niżey podpisanym mieszkającym na ulicy Zamkowey pod Nm 129.

Józef Iwaszkiewicz R. M. W.

---

2. *Niżey podpisany już to dla skarbowych już to dla własnych Interessow mając potrzebę wydalenia się za granicę powodem zostawienia Kamienicy Dziedziczney w mieście Wilnie na Rudnickiey ulicy pod Nrem 286, położoney, i tey od napastnych onerow uwolnienia w roku 1815, wywołując wszelkiego rodzaju Pretensorow do osoby, lub majątku mogących mieć pretensyą w dodatkach Kuryera Littgo za Numerami 18, 19, i 20. wyszłego izby w Ratuszu miasta Wilna dla odebrania satysfakcyi jawili się zaawizował; kiedy za nic okazaniem się żadnego Pretensora po terminie wyjechawszy za granicę ułatwieniem Interessow dotąd zaymował się zkąd to jest z Państwa Pruskiego wyjeżdzając na powrut do miastu Wilna sprawiedliwym Pretensorom swoim. jeśli jacy bydź mogą, by uczynił satysfakcyą frymarczym i napastnym pretensyom by połazył tamę przez Gazetę Niemiecką dnia 18 Jannar. idącego 1817 roku za Nm 8. Opublikowane trzykrotnie wyzywał zkąd to jest z Państwa Pruskiego przybywszy do miasta Wilna, gdy znayduję w dodatkach Kuryera Littgo za Numerami 9, 10, i 11 idącego roku, w Imieniu niżey podpisanego opublikowanym, że jacyś Pretensorowie mianowicie z Białegostoku na tysiąc kilkaset talarow, z miasta Grodna na czerwonych złłch 200, i dalsi starozakonni mają wexle inskrypcye pod niebytność niżey podpisanego i że już nie żyje niżey popisany ogłaszali, lecz tych na doproszenia się pełnomocnego Plenipotenta nie okazywali ani w sądzie Magistratu w terminie miesięcznym nie jawili, takiemi postępkami fałszywych Pretensorów (gdy niżey podpisany jest należycie przekonanym, że oprócz wymienionych w roku idącym w awizacyi uczynioney Kredytorom żadnemu niezawinia) zmuszonym jeszcze po raz ostatni upraszać wszystkich osob ktokolwiek mieć może pretensyą do niżey podpisanego, iżby naydaley wprzeciągu dwuch misięcy pod utratą pretensyi tém porządkiem prawami przepisanym jawili — Aże prócz namienionych Kredytorow mających należności aktami upewnionych więcey nikomu szeląga nie jest winien.*

Aron Cwiling.

---

2. Sąd Taxatorsko-Exdywizorski Dekretem Ziemskim Pttu Rosieńyskiego na domiar satysfakcyi przez wieczystą taksę Wierzycielom i Pretensorom zeszłego Jakuba Rymkiewicza w dobrach Sułkaycach w pttcie Rosień. leżących przeznaczony. Ze dnia 1go Maja roku bieżącego weźmie do namowy awizuje, i niepodających Wierzycieli i Pretensorow swoje pretensye amisyą zapisze powtóre zastrzega. Datt 1817 Lutego 20 dnia.

Sędzia Ziem. Pttu Rosiengo Dominik Kuczewski Exdywizyi prezydujący — Sędzia Ziem. Ptu Rosień. Józef Burneyko Exdywizor. Antoni Sakiell Pisarz Grodz. Pttu Rosien. Exdywizor. Antoni Ostrowski Ziem. Rosień. Exdywizorski Rejent.

---

3. W domu Millerów na ulicy Niemieckiey pod Nrem 374 znaydują się do najęcia rocznie Pokoie ze stayniami wozowniami i kuchniami od Sgo Jerzego to iest od dnia 23 Apryla ninieyszego roku, chcący zatem takowe naiąć zechcą się udać do gospodarza w tymże domu mieszkającego.

---

3 Poddany móy wieczysty gubernii Mińskiey Pttu Ihumeńskiego z maiątku Woronicz Teodor Kuzielko lat 19, twarzy białey, włosow bląd, wzrostu miernego oddany do Szewca Wileń. przed trzema laty na naukę, dobrze wydoskonalony w swoim rzemiośle, dnia 11 Febr. teraźnieyszego roku od tegoż szewca uciekł, o czém iawiono w policyi, i gdy się nieokazał w mieście, postanowiłem za awizować potrzykroć w Gazecie Kuryera Litew., iż zbiegł w Surducie granatowym sukna francuzkiego i takiegoż koloru Płaszczu, z szewieckim warstatem; Ktoby poymał, o odesłanie do Powiatowey Policyi takiego zbiega naypokorniey proszę.

Ignacy Szyszko.

---

3 Niżey podpisany Urzędnik Rezolucyami w Magistracie Wileńskim w dniach 22 i 26 Januar. r. t. 1817 nastałemi, wydelegowany, ogłaszam, iż Kamienica pod Nm 252 niedaleko Ratusza i dworek pod Nm 814 na garbarskiey ulicy w mieście Wilnie sytuowane, po zmarłym Teodorze Aframowiczu Obyw. Wileń. na rzecz Sukcessorów onego wnieletności dopiero pod opieką zostaiących, Franciszka, Joachima i Jerzego Aframowiczow spadłe, od następnego terminu S. Jerzego w tenutę arędowną trzyletnią na warunkach przed licytacyynych, więcey dającemu przez publiczną licytacyą wypuszczone będą — Do iakowey licytacyi, na mieyscu położenia tychże domow odbywać się maiącey; naznacza się trzy termina: pierwszy, dnia 15, drugi dnia 19, trzeci ostateczny dnia 20 teraźnieyszego mca marca — Życzący przeto wziąść w trzyletnią arędowną tenutę, rzeczone po Aframowiczu, pozostałe Kamienicę i Dworek, aby się jawili na pomienione termina na mieysce położenia mieraz rzeczonych domow; ninieyszą iako delegowany urzędnik potrzykroć przez Gazetę Kuryera Litew. wydaię publikatę. Datt dnia 9 mca marca 1817 roku.

Jakub Hahn R. M. G. W.

---

3. Niżey podpisany czytaiąc w Dodatku Kuryera Litewskiego Ner 12 b. r. awizacyą Józefa Jaremkiewicza, i znaydując potrzebę odpowiedzi na tyle ile go interssować może od powiada. Naprzód że nie przez podobieństwa lecz przez rzeczywistość ovciec moy Ignacy Szymański i ja, mamy od JJOO XXżąt Radziwiłłów folwarczek Mała Cepra zwany, Prawem Konsensową sumowano, zastawno dożywotniém, roku 1812 mca Apryla 23go duia datowaném postąpiony i tegoż roku bez przeszkody possessyi dzisieyszych possessorów Juryzdycznie przez nas zaintromitowany; powtóre, że nie kącząc o rzecz possessyi tegoż folwarku w opłynionych leciech; z sa-mym S. P. Alexym Jaremkiewiczem; kączyć z pozostałą jego familią processem między sobą o sukcessyą zatrudnioną, wówczas kiedy rok 1818 bliższym jest dla dożywotnikow niżeli był w roku 1812, byłoby rzeczą że zdrowym rozsądkiem niezgadzają się. Potrzecie na koniec; że sumę zastawną narzeczonym folwarku opartą, ani w Słuckiey Kancellaryi, ani w skarbie JO. Xięcia jurisdatora dożywotniey lokować będą, lecz idąc drogą prawem dożywotniem w skazaną a przeciw wysiloney radzie wspomnionego Józefa Jaremkiewicza, w Kancellaryi Ziem. Pttowey Nowogrodzkiey na dniu 18 Marca, po danem dwunasto-niedzielném obwieszczeniu w roku dopossessyi dzisieyszych zastawnych, possessorów, zlokują.

Nikodem Szymański.

---

3 Niżey wyrażony mam sobie za honor przez ninieysze doniesienie szanowney publiczności oświadczyć, iż na żądanie wielu znakomitych i nieomylonych w mym zaufaniu osób, sprowadzone zostały przezemnie w tych czasach zza granicy w szczególnych i nayświeższych gatunkach różne nasiona ogrodowe — Zatem, każdy sobie życzący uzyskać takowych nasion do swych ogrodow, raczy się udać do Przełożonego Klasztoru OO Bonifratrow w Wilnie mieszkaiących, gdzie będzie mozna po szczególnie na Regestrze różne gatunki przeyrzeć, i u tegoż za pomierną cenę upodobanych i potrzebnych nabydź.

Fidelis Maurer.